

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

IV Всеукраїнська науково-практична інтернет- конференція

**«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»**

30 вересня 2025 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці Луцький
національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE
ECONOMY: TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL
SERVICES**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції
30 вересня 2025 року**

**Україна, Мукачєво
2025**

УДК 330:338.4-044.922:[338.486.1:338.48-53:338.48-6:658.8](043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 7 від 13 жовтня 2025 р.)*

C91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачєво, 30 вересня 2025 р.) /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. Мукачєво: МДУ, 2025. 161 с.

***Відповідальний за випуск:** Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

Редакційна колегія: Капітан Л.І. – д. іст. н., професор (голова); Туріс І.Ю. – к.філол.н., професор; Папп В.В. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Лизанець А.Г., к.е.н., доц.; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Пугачєвська К.Й. – к.е.н., доцент; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, здобувачів бакалаврату та магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки.

Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму і рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2025

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Капітан Лариса Іванівна – доктор історичних наук, професор, виконуюча обов’язки ректора Мукачівського державного університету.

Заступники голови організаційного комітету:

Туріс Інґрід Юріївна – кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Мукачівського державного університету.

Лизанець Анжела Гейзівна – кандидат економічних наук доцент, завідувачка кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету.

Гоблик-Маркович Н.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету.

Члени організаційного комітету:

Папп В.В. – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету.

Медвідь Л.І. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету менеджменту та індустрії гостинності Мукачівського державного університету.

Пугачевська К.Й. – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету.

Секретар:

Кампов Н.С. – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівський державний університет.

інформаційних джерел: книг, періодичних видань, буклетів, карт, Інтернет-ресурсів і видали краєзнавчу енциклопедію-довідник «Унікальне Закарпаття». Матеріал структурований по районах Закарпатської області, що значно полегшує пошук інформації. Видання розміщено в інституційному репозитарії і читальній залі що значно полегшує доступ до інформації. Завдяки бібліотечним ресурсам студенти спеціальності «Туризм» отримують навички інформаційного пошуку та аналізу джерел, знання про глобальні туристичні тенденції, доступ до відкритих освітніх ресурсів і наукових досліджень у сфері туризму, вміння працювати з академічними базами даних та електронними ресурсами.

У сфері наукових досліджень бібліотека виконує роль посередника між дослідником і глобальним інформаційним простором. Для студентів і викладачів туристичних спеціальностей особливо цінними є такі ресурси: електронні каталоги та репозитарії; бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar, DOAJ); світові, вітчизняні електронні бібліотеки та бази даних.

Таким чином, бібліотека виступає своєрідним посередником між освітою, наукою і практикою у сфері туризму, відіграє ключову роль у забезпеченні освітнього процесу і наукових досліджень у сфері туризму. Її значення полягає не лише у збереженні та наданні доступу до друкованих фондів, а й у впровадженні цифрових сервісів, інтеграції у міжнародний інформаційний простір, підтримці академічної доброчесності та розвитку інформаційної культури студентів.

У майбутньому бібліотеки залишатимуться стратегічними партнерами освітніх закладів у підготовці конкурентоспроможних фахівців туристичної галузі.

Список використаних джерел

1. Павленко Т. Освітнянські бібліотеки як центр інформаційно-комунікаційної підтримки в реаліях сьогодення. *Науково-педагогічні студії*. Випуск 8, 2024.С.272

УДК 159.923:159.942

Тетяна ЩЕРБАН

д. психол, н., професор кафедри психології,

Ірина БРЕЦКО,

к. психол, н., доцент кафедри психології,

Володимир ВОЙТОВИЧ,

аспірант кафедри психології

Мукачівський державний університет

ЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Самоефективність особистості є однією з ключових характеристик психологічної зрілості та професійної спроможності людини. Вона відображає внутрішню впевненість у здатності досягати поставлених цілей, долати труднощі та діяти результативно навіть за умов невизначеності. Проте самоефективність не є виключно когнітивною конструкцією – вона тісно

пов'язана з емоційною сферою. Без уміння регулювати власні переживання, підтримувати внутрішню рівновагу та конструктивно реагувати на стресові фактори реалізація потенціалу особистості суттєво ускладнюється. Саме тому емоційна саморегуляція постає як фундаментальна умова становлення та підтримання високого рівня самоефективності.

Емоційна саморегуляція є складовою ширшої системи психічної саморегуляції, що охоплює механізми свідомого керування поведінкою, мотивацією та внутрішніми станами. Вона передбачає здатність особистості усвідомлювати власні емоції, розпізнавати їхню інтенсивність і спрямованість, а також впливати на перебіг емоційних реакцій. Формування цієї здатності відбувається поступово – у процесі соціалізації, навчання, професійного становлення та життєвого досвіду. Чим вищий рівень розвитку емоційної саморегуляції, тим більшою є психологічна автономія людини [1].

Емоції виконують важливу мобілізаційну функцію. Вони сигналізують про значущість ситуації, стимулюють активність, підвищують концентрацію уваги та готовність до дії. Проте надмірна інтенсивність емоційного збудження може спричиняти протилежний ефект – дезорганізацію діяльності, зниження продуктивності, втрату впевненості. З цієї причини саме оптимальний рівень емоційної активації є умовою ефективної діяльності. Здатність підтримувати цей баланс визначає якість професійної та особистісної реалізації.

Особливої ваги емоційна саморегуляція набуває у ситуаціях невизначеності. Сучасний соціальний контекст характеризується динамічністю, інформаційним перевантаженням, високим рівнем вимог до адаптивності. У таких умовах особистість часто стикається з тривожністю, сумнівами, страхом помилки. Самоефективна людина не уникає складних переживань, але здатна їх усвідомлювати й трансформувати у ресурс. Вона сприймає невизначеність не лише як ризик, а й як можливість для розвитку. Таким чином, емоційна регуляція стає механізмом переходу від реактивної до проактивної поведінки.

Тривожність у структурі діяльності має амбівалентний характер. Помірний рівень тривоги може стимулювати відповідальність і наполегливість, тоді як надмірний – блокує ініціативу та знижує віру у власні сили. Вирішальним чинником виступає не сам факт переживання тривоги, а спосіб її опрацювання. Здатність знижувати інтенсивність дезорганізуючих емоцій і спрямовувати енергію в конструктивне русло є показником розвиненої емоційної саморегуляції та психологічної стійкості [2].

У вітчизняній психологічній традиції проблема саморегуляції розглядається як системна характеристика суб'єктності. Зокрема, у працях вчених підкреслюється, що особистість виступає активним творцем власного життя. Вона не лише реагує на обставини, а й формує життєві цілі, визначає способи їх досягнення та несе відповідальність за наслідки власних рішень. Емоційна саморегуляція у цьому контексті є внутрішнім механізмом забезпечення стабільності суб'єктної позиції.

Структура емоційної саморегуляції має багаторівневий характер. На первинному рівні функціонують автоматичні захисні механізми, спрямовані на

зниження інтенсивності негативних переживань. Вони забезпечують короткочасну стабілізацію психічного стану. Наступний рівень пов'язаний зі свідомим вольовим контролем: людина здатна регулювати зовнішні прояви емоцій, змінювати внутрішній стан за допомогою самонавіювання, дихальних технік, когнітивного переосмислення ситуації. Найвищий рівень – смисловий – передбачає глибинну роботу з особистісними цінностями та мотивами. Саме на цьому рівні відбувається переоцінка життєвих обставин, пошук нового сенсу та інтеграція досвіду.

Смислова регуляція тісно пов'язана з розвитком емоційного інтелекту – здатності розуміти власні та чужі переживання, керувати ними та будувати ефективну міжособистісну взаємодію. Розвинений емоційний інтелект сприяє зростанню впевненості, формуванню позитивного самоствавлення та адекватної самооцінки. Це, своєю чергою, підтримує стабільний рівень самоефективності навіть у складних життєвих ситуаціях [3].

У професійному контексті емоційна саморегуляція є необхідною умовою ефективного лідерства, педагогічної майстерності, управлінської діяльності та психологічного консультування. Людина, яка здатна контролювати власні емоції, створює атмосферу довіри, демонструє стійкість до стресу та виступає прикладом впевненості для інших. Таким чином, розвиток емоційної саморегуляції має не лише індивідуальне, а й соціальне значення. Здатність до емоційної саморегуляції також визначає толерантність до невизначеності – важливу рису сучасної особистості. Вона дозволяє зберігати продуктивність у ситуаціях, де відсутні чіткі алгоритми дій або гарантований результат. Самоефективна людина, маючи розвинені регулятивні механізми, не втрачає впевненості через тимчасові труднощі, а сприймає їх як етап особистісного зростання.

Отже, емоційна саморегуляція є інтегративним механізмом, що поєднує когнітивні, мотиваційні та вольові процеси в єдину систему забезпечення діяльності. Вона сприяє підтриманню внутрішнього балансу, підвищує адаптивність та забезпечує стабільність самоефективності. Розвиток вольового та смислового рівнів регуляції є необхідною умовою становлення зрілої, психологічно стійкої та професійно успішної особистості.

Список використаних джерел

1. Бовсуновський В. Теоретичний аналіз категорії «самоефективність» у сучасній психологічній науці. *Журнал соціальної та практичної психології*. 2024. Вип. 3. С. 15–27. DOI:10.32782/psy-2024-3-15.
2. Гальцева Т. О. Психологічні засади навчальної самоефективності дорослого. *Journal of Psychology Research*. 2023. Вип. 2. С. 45–57. DOI:10.15421/103003.
3. Сняданко І. І. Методика «Самоефективність у майбутній організації»: опис та рекомендації до застосування. *Проблеми сучасної психології*. 2015. Вип. 29. С. 12–23.

СТЕГНЕЙ М., РОМАНЮК С., ПОПОВИЧ Д. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ПОСЛУГ НА ЗАСАДАХ СТАЛОСТІ	107
СУСЛИНЕЦЬ Ю., ІЛЬТЬО Т. ОСНОВНІ АКЦЕНТИ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ХАРЧУВАННЯ	110
ХИМИЧ Т. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗАКЛАДІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	114
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	
ДЖУНКОВСЬКА К. МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ В УМОВАХ ПОСТПАНДЕМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	118
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., КОПИН П. СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	120
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ПРУДНІК М. КРЕАТИВНІ ПРОСТОРИ ЯК ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ ТУРИСТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА	122
ГОТЬКО Н., ПАВЛИШИНЕЦЬ Н. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ	125
КОЧУМА І. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ІТАЛІЇ ЯК ПРОСТІР МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ	127
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ	130
ПАПП В., БОШОТА Н., ОГІЗАНСЬКИЙ В. ІННОВАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	134
РОСУЛ Я., РОСУЛ Р. ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ ТУРИЗМУ	136
ФЕЄР О. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ В ТУРИЗМІ	139
ФЕЄР О. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ТУРИЗМІ	141
ЦВІТОК А. ГЕОЕКОНОМІКА ТУРИЗМУ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	142
ЯЦИК М. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА ЗАКАРПАТТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	144
СЕКЦІЯ 6. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОСЛУГ	
БАТРАЧЕНКО І. ЕКОПСИХОТЕРАПІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПРАКТИК У ПОСТІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	147
ВОРОНОВА О., БАРЧІЙ М. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ	149
ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., САК В. МІГРАЦІЙНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ	151
ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О., ДУБЛЯК Т. ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ УСНОМОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	153
МОВЧАН К., ПРИШЕСМИЦЬКИЙ М. БІБЛІОТЕКА ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ПІДТРИМКИ ОСВІТИ І НАУКИ В ТУРИЗМІ	155
ЩЕРБАН ТЕТЯНА, БРЕЦКО ІРИНА, ВОЙТОВИЧ ВОЛОДИМИР. ЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.	156

Наукове електронне видання

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

Збірник тез IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

30 вересня 2025 року

Головний редактор:

Лариса КАПІТАН

Відповідальна за випуск:

Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ

Технічний редактор

Надія КАМПОВ

Формат 60*84/16 Гарнітура Times New Roman
Ум. друк. арк. 8,6

Адреса видавництва:

Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачеве, Закарпатська обл., 89600
тел./факс: (03131) 2-11-09.
E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>